

O tuberkuloze.

Napsal MUDr. Vladimír Preininger.

Málokterá nemoc má tak dlouhou historii a tak velikou literaturu jako tuberkulóza vůbec. Bylo by zajisté zajímavé sledovati postupný vývoj nauky o nemoci té, až po památný objev Kochův v r. 1881; ale pro účel náš stačí jen malý přehled celé historie.

V prvé řadě zajímá nás ovšem, zda lékaři ve starém a středním věku znali nemoc, kterou my dnes tuberkulosou plicní zoveme. A tu nutno přiznati, že ze žádného popisu té neb oné nemoci nevyplývá určitě obraz choroby jmenované. Obvyklejš poukazuje se na spisy Hippokratovy, ve kterých objevuje se popis nemoci, zvané thysis, úbytě či souchotiny; název ten ujal se sice později pro tuberkulosu plicní, ale přes to v dobách dřívějších dávalo jméno thysis všem nemocem, při nichž šlo o zhubnutí těla, zhušňování té oné části působené, tak že ve spisu Mostově rozeznává se dokonce 41 druh thisy!

Zkoumáme-li pak Hippokratův popis thisy, zdá se nám přece, že jemu název ten značil v prvé řadě chorobu plicní, provázenou hubnutím, které rozpadem tkáně plicní nastává; ovšem z toho naprosto nevyplývá, že Hippokratés znal podstatu nemoci samé. Ale uvádí pro svou thisy jisté příznaky a okolnosti, které my i dnes při tuberkuloze známe. Tak na př. ve svých "aforismech" praví, že pro souchotině je podzim zlý; že na podzim a za dob deštivých vznikají souchotiny, že u jiných povstávají souchotiny; že tyto vznikají nejčastěji mezi 18. a 35. rokem; že vykašlování hlenu při thise je zlé a p.

Pozdější autoři všichni, až do počátku tohoto století, přidržovali se více méně nauk Hippokratových a Gallenových a proto — jako v jiných odvětvích medicíny — ani v otázce tuberkulosy ničeho nového neobjevili. Sice nastal jistý pokrok vědy lékařské v některých směrech, ale hlavně ráz, podstata mnohých nemocí, zůstávala stále temná. Teprve zavedením soustavě normální a patologické pitvy nastával obrat k lepšímu a tak tuberkulóza dočkala se svého vyjasnění. Zaznamenáváme tu ovšem jen některá jména. Tak na příklad Baillie (r. 1819) popsal tuberkulu (uzlíky, malinké kulovité útvary) jako základní tvar tuberkulosy, Laennec (r. 1826) podal teorii o jednotnosti plicní tuberkulosy a thisy a o sesyrovatění jako konečném výsledku tuberkulosy; Virchow však vydal (r. 1847) práci o téměř předmětu, v níž teorii Laennecovu popírá a dokazuje, že sesyrovatění není výsledkem tuberkulosního pochodu; Villemín (r. 1865) dokázal přenosnost tuberkulosy pokusy, při nichž vočkoval ji zvířatům a konečně r. 1881 objevil Koch specifického mikroorganismu, bacilla tuberkulosního.

Dle dnešního stavu otázky o podstatě tuberkulosy pokládá se tato za t. zv. "specifický zánět granulace". Vyládá se vznik nemoci té takto: bacillus tuberkulosní, jenž vnikl do tkáně, kde nalézá pro sebe příznivou půdu, vytvoří uzlík, ohraničené ložisko chorobných útvarů ve formě kulačky; a uzlík ten propadá rozpadu — sesyrovatění. Vzhledem pak k tomu, že jde tu o jistý tvar nádoru, vzniklého zánětem, kterýž je opět podmíněn bacillem, řadíme tuberkulosu mezi choroby, jež hořením jménem nebo též názvem "novotvarů infekčních, nádorů granulace" zahrnujeme.

Není však jediné tkáň v těle našem, která by nemohla býti náklazou tuberkulosní zachvázena; obvyklejš z plic nebo zaživadel cestou oběhu krevního nebo proudem mízy (lymfy) dostanou se bacilly do vzdálenějších ústrojí, kde nové ložisko nemoci způsobí.

A tuto hned podotýkáme, že valná většina badatelů pokládá i známou nemoc, hlavně ve věku dětském se objevující, krlice či skrofulosu, též za tvar tuberkulosy.

Vedle lidké tuberkulosy pak známe i tuberkulosu zvířecí, perlovina, jejíž totožnost s onou byla nálesem Kochova bacilla dokázána; někteří tvrdí, že perlovina je rodušná, s lidkou tuberkulosou nerozlišitelná choroba.

Tuberkulóza jest nejčastější příčinou smrti; ale říci, že průměrně 15 proc. smrtelných byne nemocí ten. Uvádějí, co skupia

nemoci jako příčin úmrtí známe, přiznáme, že ono procento jest ústápné. Ač nechci unavovati statistickými daty, jimiž bych mohl několik stran vyplniti, musím přece některá uvést, abych rozšířenost tuberkulosy dokázal.

Table with 2 columns: Country and Tuberculosis cases. Rows include Rakousko, Nizozemsku, Švýcarsku, Francii, Belgii, Rusku, Itálii.

Jest pak samozřejmá otázka: které jsou příčiny, jež tak ohromná rozšíření tuberkulosy působí? A tu lze říci, že základní příčinou jest nakažlivost, přenosnost tuberkulosy, což od r. 1881, kdy Koch svůj objev učinil, ba lze spíše říci již od pokusů Villemínových roku 1865 vykonaných, jest sice vědě známo, ale posud širšímu obyvatelstvu není dosti jasno. Nesčetné, denně pozorované případy neklamně potvrzují, že tuberkulóza náleží do řady nemocí nakažlivých. Ovšem bylo se všímno nemocí té se stránky zmíněné teprve, když pokusy v ústavech patologických nevyvrátě dokázaly, že lze tuberkulosu s individua na individuum přenést, přeočkovati, když nalezen mikroorganismus, který nemoc působí, — a poněvadž pozorován ta teprve asi 20 let objemají, jakož i poněvadž šíření jiných nakažlivých nemocí svým rázem taková v oči bije, což u tuberkulosy není, nevniklo učení o nakažlivosti měrou dostatečnou v lid.

Chceme-li však znáti příčiny, které všechny se vlastně na náchylnosti zakládají, jest třeba dříve seznati cesty, kudy náklaza tuberkulosní do těla vnikati může. Nejmeně často stane se tak kůží, a to kdy člověk, máje poraněnou kůži, přijde ve styk s náklazou. V takovém případě vyvine se některý tvar kožní tuberkulosy, jež tím je nebezpečná, že může bacillus vniknouti cestou krevní do těla (plic) a způsobiti onemocnění vnitřního některého orgánu.

Druhá cesta jsou zažívadla. V prvé řadě může se náklaza přenést náčinním k jídlu, talíři, příbory, sklenicemi a p., když některé věci nečistěně upotřebí osoba jiná. Tu ovšem poněkud chrání nás přirozený odpor, který nutí nás nepoužívatí nádob týčch, jež nemocný upotřebuje; ale i přes to nutno upozorniti na možnost náklazy cestou tou.

Mnohem důležitější je náklaza maselem a mlékem z dobytka, perlovinou stíženého. Jsou velice četná přesvědčující pozorování a mnohé pokusy uveřejněny, z nichž možnost přenesení náklazy cestou tou byla dokázána. Ovšem i tu se mínějí poněkud liší. Jsou jedni, kteří tvrdí, že mléko i maso z dobytčete perlovinou zachváceného, jsou škodlivé, druzí však maso za neškodné pokládají a třetí pak ještě dokládají, že mléko je jen tehdy nakažené, je-li ústroj, v němž se toto vyrábí (vemeno), tuberkulosou stížen. Ti oni opírají se o nález tuberkulosních bacillů, ale tu nesmí se zapomenouti, že nedokáž-li se bacilly, nelze vyloučiti škodlivost, resp. nemoc, poněvadž bacilly lze někdy nalézt i někdy ae. A proto pro nás vyplývá jediné: maselem i mlékem z dobytčete perlovinou nemocného může se náklaza přenést.

Třetí cesta, nejobyčejnější, jsou dýchadla, jimiž se náklaza, zárodek tuberkulosy, přenesne přímo do plic, kde způsobí význačné, shora popsané změny; proto jest i tuberkulosu plicní nejčastější ze všech tvarů tuberkulosy a proto mluvíce o tuberkuloze, máme na mysli vlastně plicní její tvar, souchotiny či thisy plicní.

Jednu z nejpodrobnějších prací, zabývajících se otázkou náklazy dýchadly, uveřejnil r. 1888 hygienik Cornet, jenž hlavně dokazoval, že nejnebezpečnější jsou uschlé chrchle nemocného, které se rozprašují a se vzduchem do plic vnikají. Cornet bral z nářadí a podlahy v nemocnicích, bláznincích a jiných ústavech, ovšem ze síní, kde tuberkulosní leželi a se zdržovali, z bytů soukromých, z ulice, z veřejných budov a p. a bakteriologickými pokusy zjistil, že tam, kde nemocní pivali po zemi aneb tak, že chrchle mohly uschnouti, v prachu byly bacilly — ale kde pivali do zvláštních (tekutinou naplněných) nádob, pokusy s prachem nedaly výsledku.

Opíral se tu Cornet o učení, že mikroorganismy z vlhké půdy aneb z takového, je vlhkého ústí-

dí nemohou se do vzduchu dostat. Ale v r. 1898 vyšla práce Fraenkela, ve které autor ten, opíraje se o své zkušenosti a pokusy dokazuje, že i vlhké chrchle mohou přenášeti náklazu a to tím, že z nich malé, bacilly obsahující vodnaté kapénky do vzduchu se dostávají (kašle-li nemocný) a s nimi pak do plic vnikají.

At má pravdu Cornet nebo Fraenkel, anebo oba, přece jest zcela zajištěno, že hlavně chrchel tuberkulosní osoby chová v sobě zárodek choroby, a tudíž chrchlím musí se věnovati náležitá pozornost.

ZAJÍMAVOSTI.

Pan V. Plattová z Union Mills, ve státu Indiana, žínka sotva šestnáctiletá, drobné postavy, dala minulý týden život čtyřem dětkám. Každé z nich váží 24 unce. Čtyřlístek novorozenat ženského pohlabí má se dosti k světu a mladá rodiitelka také si nestýská. Plattová provdala se před rokem za 3letého muže. Osada Union Mills stala se následkem tohoto rodinného pozhánání cílem okolních žen a lékařů.

Epizoda z vrabčeho života. Komická a zároveň zajímavá scéna ze života ptačích odehrála se nedávno na Malé Skále u Turnova, výletním to místě Pražanů. V tamní vkusně upravené školní zahradě s krásnými keři růžovými sotva najde dotěrný vrabec-všudy byl pro sebe vhodné potravu a ježto doba vítané pro něho pšenice ještě nenastala, krade a shání potravu, kde může. I našel si tu vrabec zvláštní předmět k zahánání hladu. Stranou v zahradě stojí několik včelích úlů řídícího učitele Kysely. Prohnaný vrabčák vyhlídl si krajín z nich za cíl svých častých "loupeživých" výprav. Patrně, když se mu žaludek ožýval, sedl si zkrátka na česno úlu a číhal na včely. Pardon, včel se bál pro zhubné žihadlo, objevil-li se však na česně trubec, klouval do něho a odletěl za tepla stranou, kde oběť vraždy spolknul. Tyto zadržité "výkony" opakoval mnohokrát, kdykoli pro sebe za dobré znal. Při tom pak, jak vidno, ukázal svůj vytříbený zvěřák pud, rozeznav vždy přesně trubce od včely, které se nikdy nedotknu. Jednou však se mu výprava na trubce nevyplátila. Sněsl se s blízkého stromu na česno úlu, a zaujal "bojovnou pozici", čekal na oběť své "krve-láčnosti". Brzy vážně a nic neutešiv batol se trubec, vrabec si namířil a klovně. Vlak běda, zraněný jen trubec vydá ze sebe žalostný zvuk, a v zápatí tu spěchá as dvanácte včelíček na pomoc a zároveň odemstít rušitele míru — nešťastného vrabce. Všechny se na něho vrhly, a vrabec v duchapřítomnosti skočil do trávy pod úl a házel, mlátil sebou, třepetal křídly, čepeřil se, chumelil se, volaje při tom o pomoc, jen aby se nebezpečných cizopasnic zbavil. Netrvalo to dlouho a vskutku pomoc tu. "Paní vrabcová", upozorněna náklkem, přiletěla se stromu a pomohla svému "panu manželé" rozružené včelky zahnat. Bude-li popichaný vrabec ve svých "visitách" dále pokračovati, není jisto.

Pařížská móda. Statistická sekce ministeria obchodu vydala právě ohromný svazek tabulek, na kterých jsou pomoci zpráv, podaných za účelem sčítání lidu (z roku 1896) zapsána různá řemesla a zaměstnání, kterými se pařížské obyvatelstvo obíhá pohlaví živí. Činné obyvatelstvo francouzské metropole čítá úhrnem 1,473,092 osob, to jest 58 procent celé populace. Největší číslo tohoto souhrnu tvoří výroba damských oděvů, která zaměstnává 250,000 osob. Abychom vystihli důležitost tohoto průmyslu, jež pro Paříž, dostatek připomenouti, že druhé, číselně největší průmyslové odvětví — práce v kovu — nečítá více než 112,000 dělnků. Toto faktum mluví jasné a svědčí o veliké úloze, kterou Paříž v modních věcech od dlouhých dob v celém světě hraje, neboť je na jevě, že pařížské dělnice a dělnice nebíjí pouze pro pařížské zákazky. Paříž čítala v roce 1885 mezi jiným 5,000 modistek; deset let později 11,000, t. j. více než o polovici. Krášení klobouků také bylo zaměstnává dneš 23,000 dělnic. Vyrábětelé šňoravček živi Paříž 4,000, švadlen bláho prádla 25,000, krejčíček 96,000.

Elektrické hodiny obrovských rozměrů s novým kontrolním přístrojem sestrojil závod Stockall a

Clerkenwelt v Londýně pro nádraží Great Eastern Railway. Ciferník hlavních hodin na jmenovaném nádraží jest 6.5 m. vysoký a malá ručička váží 140 lb. S těmito ústředními hodinami jest elektricky spojeno 624 hodin nádražních na celé trati, a všechny jsou také elektricky z Londýna řízeny. Tím, že všechny tyto hodiny dostávají popud k chodu od ústředního stroje proudem elektrickým, jest jejich naprosto souhlasný chod zabezpečen. Přes to však jest při ústředních hodinách ještě zřízen zvláštní kontrolní přístroj, jenž na veliké desce pro každé z oněch 624 hodin zaznamená sebe menší nepravdivost nebo odchylku, byt' jen i zlomek vteřiny činila.

Prozradil den. — V středním Michiganu leží zapomenutá osada divného jména. Jmenuje se "Bad Axe" (Špatná sekera) a uváží-li se, že obyvatel její nejsou nejšťastnější, není to jméno právě špatně volené. Farmy špatné sekery nejsou nejúrodnější. Písek a písek, a panuje-li sucho, jest to učiněná poušť. Následkem toho jsou tamní osadníci chudí a jelikož musí mnoho a namáhavě pracovat, i nespokojení a mrzutí. Není tedy divu, že manželství těch ženatých není šťastné a ženy ze ztamlého manželského ráje přechají a sice mladé do Detroit, starší na věčnost. Jednomu farmáři otrávil se oheňdy žena, aby se dostala ze špatné sekery do věčné radosti. Nešťastnou náhodou však nalézal se v místě lékař, který sebevražednici zachránil. Když lékař odešel, pravila žena svému muži: "Co nejdříve udělám to zas." Manžel jí od sebevražedné myšlenky neodvrátil, nýbrž prostě pravil: "Míní-li to udělati zas, počkej s tím, až bude po okopávaní bramborů a korny. Vš dobře, že nesmím prozahálet ani chvíli v čase tak pilném. A nechceš-li tak dlouho čekat, otrav se aspoň v pátek, abys mohla být pochována v neděli, kdy nic neprozahálím." Žena mu to však schválně udělala v sobotu, takže připadl pohřeb na pondělí. — Farmář se vyslovil, že smrt by jí odpustil, ale že ho zlomyslně a škodolibě připravila v pilném čase o celý den, to jí nemůže odpustit a z toho prý se bude muset zodpovídat před soudnou stolicí boží. Není to anekdota, nýbrž skutečná udalost.

Buďte tichí a užijte Chamberlainův lék proti kolice, choleře a průjmu, všem bolestem žaludku a veškerým nepravdivostem vnitřnosti. Vyléčí vždy.

Stroj "Pokrok Západu" č. 5, s třemi šuplíky po každé straně a jedním uprostřed... \$26.00

Tentýž stroj č. 4, s 2 šuplíky po každé straně a jedním uprostřed, jak viděti jest na vyobrazení... \$25.00

Tentýž stroj číslo 3, s jedním šuplíkem na každé straně a jedním uprostřed... \$24.00

Ověm že mimo "drop-head cabinet" prodávám též nádlé jako doudu stroje obvyčejné soustavy, jakéž jsem po minulá léta odbíratelům našim k jejich úplné spokojenosti obstarávali a sice stroj "Pokrok Západu" jak viděti jest na vyobrazení následující prodávám za následující ceny:

Stroj "Pokrok Západu" č. 5, s 3 šuplíky po každé straně a jedním uprostřed... \$34.00

Tentýž stroj č. 4, s 2 šuplíky po každé straně a jedním uprostřed, jak viděti na vedlejším vyobrazení... \$28.00

Tentýž stroj č. 3, s jedním šuplíkem po každé straně a jedním uprostřed... \$22.00

Všechny tyto stroje jsou též soustavy a téhož dokonaleho sestavení. Rozdíly v ceně číni pouze a jediné jen počet šuplíků. Stroje dodávame buď s dřeva ořechového, — tvařé, aneb z dubového, světlé, dle přání.

Šicí stroj "Pokrok Západu" č. 4. V ceně, kteráž jest výše uvedená za stroje, zahrnuto jest již i předplatné na časopis na rok.

Každý stroj opatřen jest českým i anglickým návodem k zacházení s nim.

Všechny tyto stroje zhotovny jsou co nejdokonalěji zručnými řemeslníky, s nejlepšího materiálu a jsou elegantní úpravy. Čluněk jest neobjevěného a nejjednoduššího zařízení, tak zvaný samonavíječ. Čívka vloží se do čínku a pohybem zatáhnutím za konec nitě jest čluněk navlečen. Jehla jest samosazovací, totiž vložíme-li ji pravým způsobem do žlábků, tedy usadí se bez jakékoli zvláštní pozornosti na jejím zastrčení sama do pravé polohy. Každý stroj má též samonávyj navíječ a všechny potřebné přístroje, jako obrovavky, zapovíčky, sběráky atd. úplnou sbírku v úhledné krabice, kteráž obdrží se zdarma.

Nevadíme obohod v šicích strojích a neprodáváme je k vůli výšluku. Anž jsou stroje, kteréž nabízejí, špatnější, proto jen, že jsou lacnější. Jednoho panna jen ve prospěch a sáma našich čtenářů, opatřujeme tyto stroje přímo z továrny, za kterouž se ceny tovari a sámbíme tím tak polovici až 2 třetiny výšluku, kterýž by plynul co výšluku do kapsy státních jednatelů a místních i podomních jednatelů, kteří všichni chci a musí býti živí a musí prozívatělně.

Opakujeme, co jsme sverch pravili: Zaručujeme úplnou spokojenost a nabízejme všem kdež stroje od nás koupí, jest-liže by shledali do 30 dnů, že by v jakémkoliv ohledu, buď v dokonalesti, shlednosti, práci neb v čemkoliv jiném nevyhovoval co nejlepšímu strojímu, může jej do té doby háykoli vrátiti a obdrží své peníze nazpět.

Každý z těchto strojů zaručen jest na 5 roků a sice zaručuje se, že jest neobjevěného soustavy, dobe zhotoven, a neobjevěného sestavení, že jde tak vše a lebec jak jen který stroj již málo a kteréhokoli šic by se ovedělni veduce jakýmkoliv způsobem a podmínka se, bude nahromana. Záruka nezahrnuje se na přístroje, ani na jabý stě.

Mimo stroje výše uvedených nabízejme odbíratelům našim též stroj lacnější, jakž obvyčejně časopisy řad svých odbíratelům opatřují. Jest to stroj "Rodina". Stroj tento šic se od výše uvedených tím, že sice pouze jen pro domácí, pro před domcí a proto jest poněkud okrovnější a sálkový pro velkou domáci potřebu; opatřuje úplnou sbírku i dobovne, pro práci krevčivostu bychom jej odporovávati nemohli. S. j. této jest rovněž velmi jednoduchá a proto trvanlivá soustavy, opatřen jest též samonavíječem, lebec a samonávyj navíječem a sámbíme našim přístroji, tak jako stroj "Pokrok Západu" a zaručen jest na 5 roků. Tyto přístroje a opatřujeme našim odbíratelům za následující úhledné levné ceny: Č. 2, s 2 šuplíky \$16. Č. 4, s 2 šuplíky \$17. Č. 5, s 3 šuplíky \$18. V této ceně zahrnuje se ovšem též již předplatné na rok za "Pokrok Západu" aneb "Rodinu". K čísto strojům buďte srovnávané. Adresujte jednatelům:

Prodáváme svým přátelům "Rodinu" do Čech, pouze \$1.50 ročně.

Rukopisy Královský a Zelenohorský.

Nejstarší básnické památky české, vyřídě nákladem Pokroku Západu.

K nim připojen jest fotolitografický snímek čtyř stran původních rukopisů a provází je vysvětlivky o původu, nálezu a sporu o jich pravost a důkladná přednáška o jich kulturním významu, kterou měl dne 25. května '90 v síni Těš. Jed. Sokol v Chicagu p. J. A. Oliverius. Rukopisy zahrnují následující zpěvy hrdinské, milostné a zlomky:

Rukopis Královský: Zábój a Slavoj (v původním znění staročeském).—Čtímír a Vlaslav.—Jaromír a Boleslav.—Beneš Hermanov.—Jaroslav.—Lidúša a Lubo.—Zbihoň.—Jelen.—Kytice.—Opustěná.—Růž.—Želuzice.—Skřivánek.—Jahody.

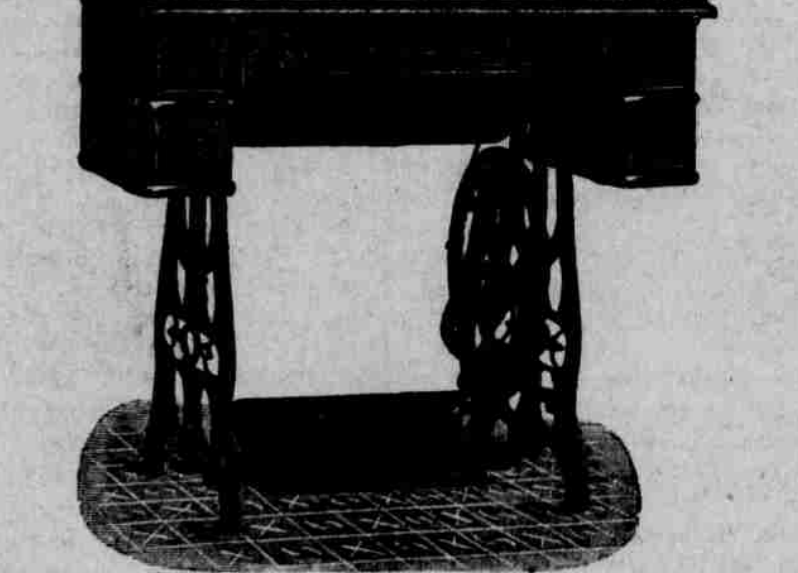
Rukopis Zelenohorský: Báseň "Libušin soud" a zlomek básně "Snímek." Cena pouze 25c. Adresujte: Pokrok Západu, Omaha, Neb.

Předplácejte na dvojtýdník Pok. Západu s Knihovnou Americkou pouze \$3.20.

Potřebujete dokonalý šicí stroj?

Můžeme právem říci, že šicí stroje "Pokrok Západu", kteréž jsme po minulých 6 neb 7 roků našim odbíratelům nabízejí, jsou dokonalejšími nežli stroje nabízejí kterýmkoliv jiným časopisem českým. Každý rok utvářejí nás v tomto převládění, neboť ačkoliv str. j. "Pokrok Západu" nabízejme na zkoušku na 30 dnů a komu by se nelíbil v jakémkoliv ohledu, tomu vrátíme peníze zpět a přijmeme stroj od něho po zkoušce takové, přece však nepřihlížíme se nikdo, jenž by byl chtěl stroj vrátiti. To jest dostatečným důkazem, že šicí stroje "Pokrok Západu" jsou nejdokonalějšími, tak dokonalými, jak vůbec které stroje na světě může. Až posud prodávám jsme, prodáváme ovšem prodávati bude se stroje obvyčejné soustavy, při kterémž sverch, totiž část obsahující hlavní pracující část stroje, připevnen jest na ploše stolu nehybně. Vskad móda vyžádala si též změnu ve stavbě šicích strojů. V nejlepších domácnostech chciž míti nyní stroje, při kterýchž sverch, čili část obsahující celou pracující ústrojí stroje, spoatři se pod plochu stolu šicého a na místě obvyčejné bedničky, kterouž se pracující část při obvyčejných strojích přikrývá, přiklopí se stroj pouze deskou na pantech zavěšenou, tak že tvoří šicí stroj, když jest po práci, uzavřený, rovný stolek, jak viděti jest na sroji tuto vyobrazeném. Tento nový druh soustav šicích strojů nazývá se

Drop-Head Cabinet.



DROP HEAD CABINET č. 4.

Jelikož pečujeme vždy o to, aby našim čtenářům a odbíratelům dostalo se vždy to nejlepší a nejnovější, proto s počtem našim aduujeme, že jsme učinili opatření takové, abychom mohli šicí stroje tohoto druhu našim odbíratelům poskytovat a sice za cenu až úžasné nízkou, vzhledem ku obvyčejné ceně krámek. Drop-head cabinet stroje prodávány jsou jednatelům za 65 hotové aneb za 675 na splátku. My obstaráme našim předplatilím "drop head cabinet" stroj Pokrok Západu, se zaručením úplné spokojenosti a vrácením peněz do třiceti dnů, když by se nelíbil, jak následuje:

Stroj Drop-head Cabinet Pokrok Západu, č. 5, s třemi šuplíky po každé straně a jedním uprostřed... \$26.00

Tentýž stroj č. 4, s 2 šuplíky po každé straně a jedním uprostřed, jak viděti jest na vyobrazení... \$25.00

Tentýž stroj číslo 3, s jedním šuplíkem na každé straně a jedním uprostřed... \$24.00

Ověm že mimo "drop-head cabinet" prodávám též nádlé jako doudu stroje obvyčejné soustavy, jakéž jsem po minulá léta odbíratelům našim k jejich úplné spokojenosti obstarávali a sice stroj "Pokrok Západu" jak viděti jest na vyobrazení následující prodávám za následující ceny:

Stroj "Pokrok Západu" č. 5, s 3 šuplíky po každé straně a jedním uprostřed... \$34.00

Tentýž stroj č. 4, s 2 šuplíky po každé straně a jedním uprostřed, jak viděti na vedlejším vyobrazení... \$28.00

Tentýž stroj č. 3, s jedním šuplíkem po každé straně a jedním uprostřed... \$22.00

Všechny tyto stroje jsou též soustavy a téhož dokonaleho sestavení. Rozdíly v ceně číni pouze a jediné jen počet šuplíků. Stroje dodávame buď s dřeva ořechového, — tvařé, aneb z dubového, světlé, dle přání.

Šicí stroj "Pokrok Západu" č. 4. V ceně, kteráž jest výše uvedená za stroje, zahrnuto jest již i předplatné na časopis na rok.

Každý stroj opatřen jest českým i anglickým návodem k zacházení s nim.

Všechny tyto stroje zhotovny jsou co nejdokonalěji zručnými řemeslníky, s nejlepšího materiálu a jsou elegantní úpravy. Čluněk jest neobjevěného a nejjednoduššího zařízení, tak zvaný samonavíječ. Čívka vloží se do čínku a pohybem zatáhnutím za konec nitě jest čluněk navlečen. Jehla jest samosazovací, totiž vložíme-li ji pravým způsobem do žlábků, tedy usadí se bez jakékoli zvláštní pozornosti na jejím zastrčení sama do pravé polohy. Každý stroj má též samonávyj navíječ a všechny potřebné přístroje, jako obrovavky, zapovíčky, sběráky atd. úplnou sbírku v úhledné krabice, kteráž obdrží se zdarma.

Nevadíme obohod v šicích strojích a neprodáváme je k vůli výšluku. Anž jsou stroje, kteréž nabízejí, špatnější, proto jen, že jsou lacnější. Jednoho panna jen ve prospěch a sáma našich čtenářů, opatřujeme tyto stroje přímo z továrny, za kterouž se ceny tovari a sámbíme tím tak polovici až 2 třetiny výšluku, kterýž by plynul co výšluku do kapsy státních jednatelů a místních i podomních jednatelů, kteří všichni chci a musí býti živí a musí prozívatělně.

Opakujeme, co jsme sverch pravili: Zaručujeme úplnou spokojenost a nabízejme všem kdež stroje od nás koupí, jest-liže by shledali do 30 dnů, že by v jakémkoliv ohledu, buď v dokonalesti, shlednosti, práci neb v čemkoliv jiném nevyhovoval co nejlepšímu strojímu, může jej do té doby háykoli vrátiti a obdrží své peníze nazpět.

Každý z těchto strojů zaručen jest na 5 roků a sice zaručuje se, že jest neobjevěného soustavy, dobe zhotoven, a neobjevěného sestavení, že jde tak vše a lebec jak jen který stroj již málo a kteréhokoli šic by se ovedělni veduce jakýmkoliv způsobem a podmínka se, bude nahromana. Záruka nezahrnuje se na přístroje, ani na jabý stě.

Mimo stroje výše uvedených nabízejme odbíratelům našim též stroj lacnější, jakž obvyčejně časopisy řad svých odbíratelům opatřují. Jest to stroj "Rodina". Stroj tento šic se od výše uvedených tím, že sice pouze jen pro domácí, pro před domcí a proto jest poněkud okrovnější a sálkový pro velkou domáci potřebu; opatřuje úplnou sbírku i dobovne, pro práci krevčivostu bychom jej odporovávati nemohli. S. j. této jest rovněž velmi jednoduchá a proto trvanlivá soustavy, opatřen jest též samonavíječem, lebec a samonávyj navíječem a sámbíme našim přístroji, tak jako stroj "Pokrok Západu" a zaručen jest na 5 roků. Tyto přístroje a opatřujeme našim odbíratelům za následující úhledné levné ceny: Č. 2, s 2 šuplíky \$16. Č. 4, s 2 šuplíky \$17. Č. 5, s 3 šuplíky \$18. V této ceně zahrnuje se ovšem též již předplatné na rok za "Pokrok Západu" aneb "Rodinu". K čísto strojům buďte srovnávané. Adresujte jednatelům:

Prodáváme svým přátelům "Rodinu" do Čech, pouze \$1.50 ročně.

Pokrok Západu, Omaha, Neb.

Advertisement for Jler's Pure Malt Whiskey, featuring a bottle illustration and text: "Jler's PURE MALT WHISKEY. DISTILLED AND BOTTLED AT THE WILLOW SPRINGS DISTILLERY. GUARANTEED PURITY STRENGTH AND FLAVOR."

Advertisement for MKT (Meyer-Kaufmann-Texas) featuring a logo and text: "MKT. Vagnerovy Ballekové spací vozy a volné plovkové vozy na všech viazkách. Nejlepší dráha do všech míst Kansas, Indianánské území, Texas, Mexika a na Pacifickém pobřeží. Jde přímo do Sherman, Brownville, Dallas, Ft. Worth, Ellsworth, Wamsutter, Waco, Temple, Salina, Taylor, Galveston, Lockhart, Harbottle, San Marcos, The Grange, Dantz, Alvarado, HOUSTON, GALVESTON, AUSTIN & SAN ANTONIO."

Advertisement for Rodina sewing machine featuring a logo and text: "Rodina. Mimo stroje výše uvedených nabízejme odbíratelům našim též stroj lacnější, jakž obvyčejně časopisy řad svých odbíratelům opatřují. Jest to stroj "Rodina". Stroj tento šic se od výše uvedených tím, že sice pouze jen pro domácí, pro před domcí a proto jest poněkud okrovnější a sálkový pro velkou domáci potřebu; opatřuje úplnou sbírku i dobovne, pro práci krevčivostu bychom jej odporovávati nemohli. S. j. této jest rovněž velmi jednoduchá a proto trvanlivá soustavy, opatřen jest též samonavíječem, lebec a samonávyj navíječem a sámbíme našim přístroji, tak jako stroj "Pokrok Západu" a zaručen jest na 5 roků. Tyto přístroje a opatřujeme našim odbíratelům za následující úhledné levné ceny: Č. 2, s 2 šuplíky \$16. Č. 4, s 2 šuplíky \$17. Č. 5, s 3 šuplíky \$18. V této ceně zahrnuje se ovšem též již předplatné na rok za "Pokrok Západu" aneb "Rodinu". K čísto strojům buďte srovnávané. Adresujte jednatelům: Pokrok Západu, Omaha, Neb."